

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Atlas minor Gerardi Mercatoris

Mercator, Gerhard

Amsterodami, 1610

Aegyptvs

[urn:nbn:de:bsz:31-118360](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-118360)

Regio.
Nomina.

Situs.

Cæli temperies.

Animalium va-
rietas.

Aegyptus antiqua & nobilis Regio primum a Misraim filio Chus, nepote Cham, abnepote Noachi culta est: quare a *Chamo Chemia* in sacris Osfridis vocata fuisse videtur, pro *Chamia*, ut ab alio *Misraim*, quâ appellationem etiamnum servat apud Arabas qui vocant *Mesre*. Turcis dicitur *Elquiber* vel *Elchebit*. Termini sunt ab Occidente ultra Nilum deserta Barca, Libya & Numidia, cum Regno Nubia. Ab Austro Agro Bugienfi & Nilo concluditur, quo loco Nilus ab Occasu in Ortum non nihil fertur. Plinius eam finit Syene urbe, quæ nunc Asna dicitur. Ab Ortu sunt deserta Arabia, quæ inter Ægyptum & Mare Rubrum sita sunt. Ab Aquilone clauditur Mari Mediterraneo, quod ea parte vocatur Pelagus Ægyptiacum. Raro pluit in Ægypto, imo ut Plato tradit, nunquam visum est pluere in Ægypto, sed Aer perpetuum habet serenitatem, atque ob id fortassis olim dicta fuit *Aeria*. Terra tamen etsi pene expers imbrium mire fertilis & Hominum aliorumque Animalium perfoecunda generatrix. Nilus efficit, qui per medium ejus labens, & singulis annis terræ superficiem inundans, humectans, & adducto limo impinguans, foecundam, mireque fertilem eam reddit. De hujus Soli felicitate multa passim extant scriptorum elogia. Iulianus solum ita fecundum asserit, ut alimentorum nulla terra feracior sit in usus Hominum. Veteres etiam plurimi publicum Orbis Horreum. Ægyptum esse prædicarunt. Plinius quoque asserit Romani Imperii amplitudinem absque Ægypti opibus Frugibusque diu perdurare non potuisse, cum in solo Nelo Populi Romani abundantia, vel fames esset. Idem etiam testatur, sic abunde Herbis ad cibum commodis Ægypti Agrum affluere, ut vel Frugibus carere possit. Huc etiam pertinet illud Lucani:

*Terra suis contenta bonis non indiga mercis,
Aut Jovis in solo tanta est fiducia Nilo.*

Summa in Ægypto est ubique Tritici, Siliginis, Hordei, Avenæ, Fabarum, aliorumque Leguminum: Vini etiam optimi fertilitas. Nec desunt pascua lætissima. Oleo tamen, ut plurimum, caret, raraque ligna isthic nascuntur. Præter bestias sævas ac nocuas, quibus hæc terra abundat, Animalia domestica mira copia alit, Bubalos, Boves, Camelos, Equos, Asinos, Arietes & Capras, quæ quidem omnia in magnam excreverunt molem, teste Bellonio, ob Aeris temperiem, pabuli abundantiam, ac stirpium a Nilo irrigatarum bonum alimentum: inter reliqua vero Arietes pingues admodum, & crassi sunt, atque amplam & densam, atque ad terram usque propendentem caudem habent, & palearia insupere collo dependentia, ut in Bobus, nigraque lana vestiuntur. Quia vero hæc Regio Hieme tepida est admodum ac palustris, in eam Aquaticæ Aves tanta copia commeant, ut Agri & Prata iis albescant; præsertim autem Ciconiis: Ranæ quoque tanta abundantia isthic generantur, ut nisi Ciconiæ eas vorarent, nihil illis esset frequentius. Chamæleones etiam frequentes reperiuntur, eodem Bellonio teste, in Fruticibus qui Rhamnus altera dicuntur, & in varios colores sese commutant, qui non

Imperium majo-
rium.

Urba.

qui non vento vescuntur, ut multi prodiderunt, quamvis ii integro anno sine esca perdurare possint. Per universam vero Ægyptum, Pulli gallinacci a Matre excludi non solent: sed Fornices artificiose extructas habent, in quibus tria aut quatuor Ovorum millia reponunt: quorum calorem ita temperare norunt, ut omnia Ova simul excludantur. Quod & Antigonus, Aristoteles & Plinius de Ægyptiis prodiderunt. Metallis insuper Regio hæc perpetuo abundavit. Ceterum universa olim Ægyptus floruit sub variis Regibus diversorum nominū usq; ad *Ptolemaos*: nam *Pharaones* admodū pauci fuere. *Ptolemai* longo tempore regnarunt, usq; ad Romanorum Imperium, quo præfracto res Ægyptia pervenit ad *Agarenos* Arabiæ Felicis, quorum Princeps *Sultanus* fuit dictus, & alii sequentes quoque vocati sunt, *Sultani*, Mahumetani omnes, regnarunt multis annis donec a Turcis expugnati fuerunt. Possidet jam totam Ægyptum *Solymanus* Turca, relicto ibi Præfecto, qui *Baxa* Ægypti dicitur. Divisa fuit ab Alexandro Macedone in Nomos sive Opidorum Præfecturas, quales Herodotus ponit xv i i i. Strabo unum amplius. *Ptolemæus* xl v i. *Plinius* l. qui & addit quosdam nomina permutasse, ut proinde non sit putandum tot Ægypti olim Præfecturas fuisse, quot apud Historicos nomina possunt colligi, quum ejusdem Præfecturæ plura nomina esse potuerint. Leo Africanus auctor est a Mahumetanis in tres Provincias divisam esse. *Sabid* quæ est superior sive *Thebais*, a finibus Bugiæ ad Cairum usque. *Errisiam*, quæ est pars Occidentalis a Cairo ad Rosettum: & *Maremman* quæ est pars Orientalis. Urbes Ægypti sub Amaside creduntur fuisse xx mille. *Diodorus* tria millia suo ævo superuisse testis est. Celeberrimæ fuerunt *Syene*, *Thebe*, quæ & *Diospolis*, *Tentyra*, *Heliopolis*, *Memphis*, *Babylon*, *Alexandria*, *Pelusium*. *Syene* nunc *Afna* dicitur: Sita sub Tropico Cancti: Hic, teste *Plinio*, Puteum habuerunt Mathematici profundissimum, quæ rectis lineis sol totum illustrabat, quum esset in principio Cancri. Quo respexit *Lucanus* lib. i i. *Umbras* usque *Heclente Syene*. *Thebe* condita a *Busiride* Rege ambitu cxi stadiorum, ut refert *Herodotus*, centum portis, aliisque ædificiis publicis privatisque insignis, quæ jam olim esse desiit: adeo ut recte *Juvenalis* scripserit satyra xv his versibus:

Atque vetus Thebe centum jacet obruta portis.

Et *Propertius* lib. i i.

*Magni sæpe Duces, magni cecidere Tyranni,
Et Theba steterant atque Troia fuit.*

Tentyra ab Insula Nili nomen habet: Incolæ *Tentyritæ*, qui naturæ genio *Crocodilis* adversi sunt: qua de re apud *Strabonem* & *Plinium* videre est. *Heliopolis*, olim Sacerdotum habitatio, *Straboni* Hominum Altronomiæ & Philosophiæ deditorum mansio. *Memphis* olim *Arsinoe*, regia urbs, ubi Nilus primam accipit divisionem & Δ formā facit. Hanc hodie vocant *Cairum* vel *Alcair*. Urbs est triangulari forma extructa, ambitu, secundum nonnullos xi v seu xv Milliarium. Templorum continet viginti duo millia, quinquies major *Lutetia*, ut refertur Tomo i i Urbium Orbis Terræ illustrium, in aliquot quasi partes, Urbes & Regiones divisa, ita tamen ut cunctæ contextæ cohercant. Arce instructa tam spaciōsa, ut par magnitudine *Lipsiæ* esse existinetur. Incolunt eam Turcæ,

Turcæ, Egyptii, Arabes, Hebræi, aliique. *Babylon* paullo supra *Cairum* ponitur a *Bellonio*, conspiciunturque adhuc splendidorum ædificiorum ruinae. Hic nunc est Christianorum pagus *Alexandria* nobilis olim & splendida urbs ab *Alexandro Magno* in extremitate Maris Mediterranei loco situq; pulcherrimo condita: Turcæ *Scanderiam* vocant. Straboni μέγιστον ἐμπόριον οὐκ ἐκ μέρους, ubi τῶν βασιλευσάντων βασιλεῖα καὶ τὰ τέλη, id est preciosa- rum Mercium preciosa vectigalia: πνευματικῆς παιδείας ἕργαστήριον Nazianzeno, propter Scholam eruditam, frequenter & celebrem, de qua apud *Eusebiū* lib. v. i. cap. x. Deserta nunc & in ruderibus jacens majori ex parte *Curtius* & *Amnianus* scribunt, nullo fere die *Alexandriæ* Solem serenum non videri, propter Aerem perpetuo ibi tranquillum. *Alexandrinæ* Ecclesiæ & Scholæ Doctores fuerunt *Clemens*, qui *Alexandrinus* dicitur: *Origenes*, *Ambrosius*, item *Diaconus*. *Alexandrini* etiam fuerunt *Philofudæus* doctissimus, ac in lingua Græca eloquentissimus: *Cyrellus*; *Didymus* è parentibus cæcus, D. Hieronymi Præceptor; *Appion* Grammaticus Polyhistor *Gellio*; *Appianus* Historicus; *Didymus* Grammaticus, qui *Ciceronis* ætate vixit, & tria millia & quingenta volumina conscripsisse a *Suda* proditur; *Achilles Staius*; & *Claudius Ptolemaus* Princeps Mathematicorum. *Pelusium* hodie vocant *Damiatam*, urbs est potens, opulenta, commodo Portu & navium frequentia celebris, ad *Nili* Ostium *Pelusiacum*. Regio hæc fluvio *Nilo* totius Orbis nobilissimo secatur, irrigatur, ac fecundissima redditur. Ortum notavit *Rex Iuba* in Monte Inferioris *Mauritanæ* non procul Oceano habere, Lacu protinus stagnante, quem aiunt vocari *Nilidem*. Aliis alia mens est. Ex hoc Lacu profusus longo cursu varias Regiones & squalentia arenis loca percurrit: postea multas efficit Insulas, quarum clarissima est *Meros*, a qua quartus *Parallelus* *Ptolemaicus* nomen accepit: ejus rimum dexterum dicit *Plinius* vocari *Astusapen*, lævum *Astaborem*, nec ante vocari *Nilum*, quam se totum *Aquis* concordibus denique junxerit. Tandem inclusus Montibus, torrentibus & properantibus *Aquis* ad locum vehitur, qui *Catadupa* vocatur: ibi inter occurstantes scopulos non fluere, sed præcepss cataracte ruere creditur, tanto fragore, ut auditū Adcolis auferat. *Ditionis* *Ægypti* esse incipit a fine *Æthiopiæ* *Syene*. Post efficit illud Græcorum *Delta*, & divisus in *Ostia* se in Mare exonerat. *Ostia* hodie sunt quatuor, quorum duo navigabilia, *Pebusiacum* ubi *Damiata*, & *Canopicum* sive *Heracleoticum*, ubi *Rosettum*. Certis etiam diebus auctu magno per totam spatiat *Ægyptum* fecundus innatat terræ, pluviarum inopiam compensans. Initium est v. i. Junii; finis post diem quadragesimū, non post centesimum, ut scribit *Herodotus*. Major autem lætitia gentibus quo minus terrarum suarum vident; nam quæ inundantur sunt fertilissima, cetera sterilia, & quo altior *Nilus*, eo solum fecundius. Auctus ejus per putos mensuræ notis deprehenduntur. Sed hæc hæcenus, ad reliquas *Tabulas* transeamus.

Flumen Nilus.

E e e

PARS